Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta

Maa- ja metsätalousvaliokunta 7.2.2025

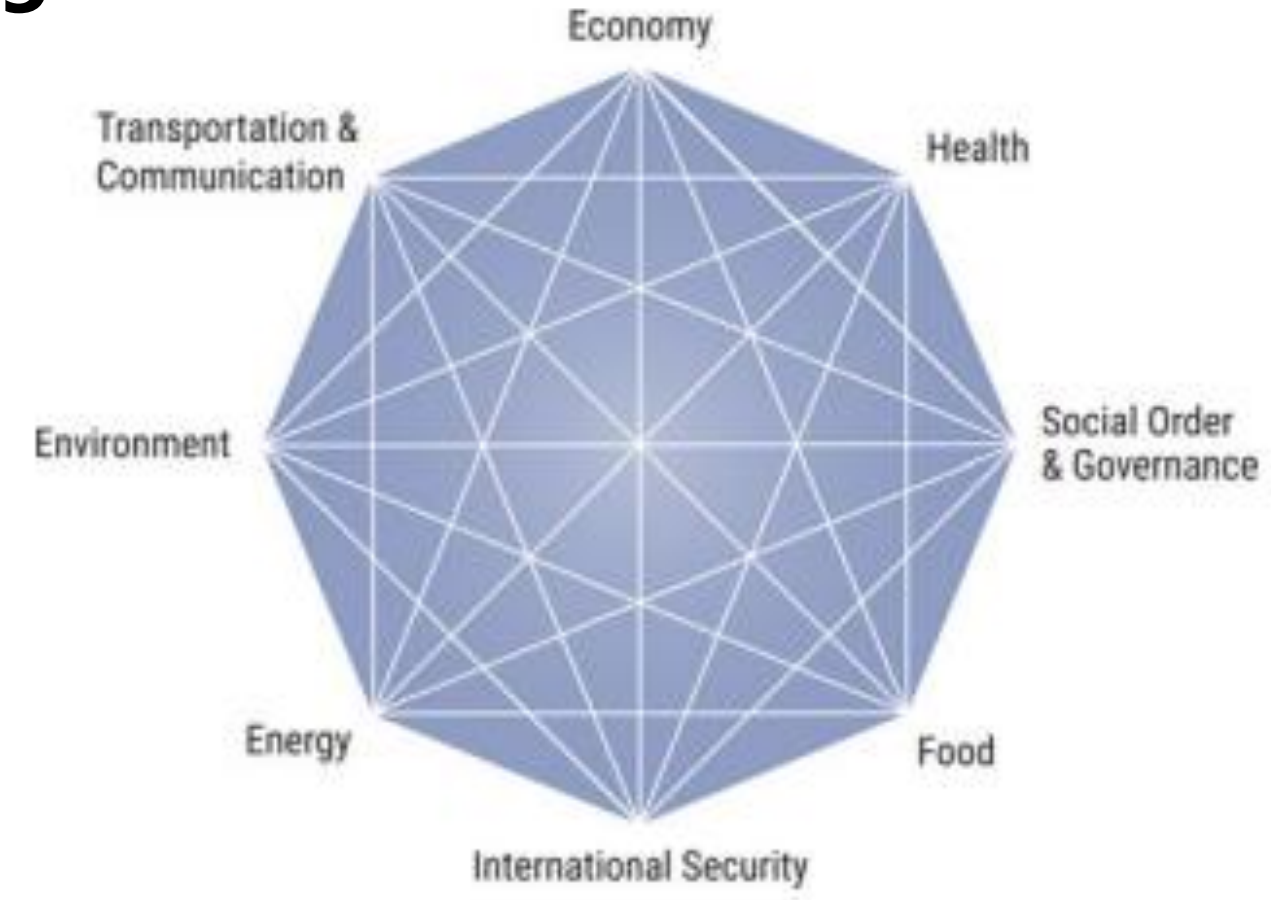
Katriina Soini, Luonnonvarakeskus

Tutkimusprofessori, tutkimuspäällikkö

Kestävyys edellyttää monien tavoitteiden samanaikaista edistämistä paikallisesti ja globaalisti

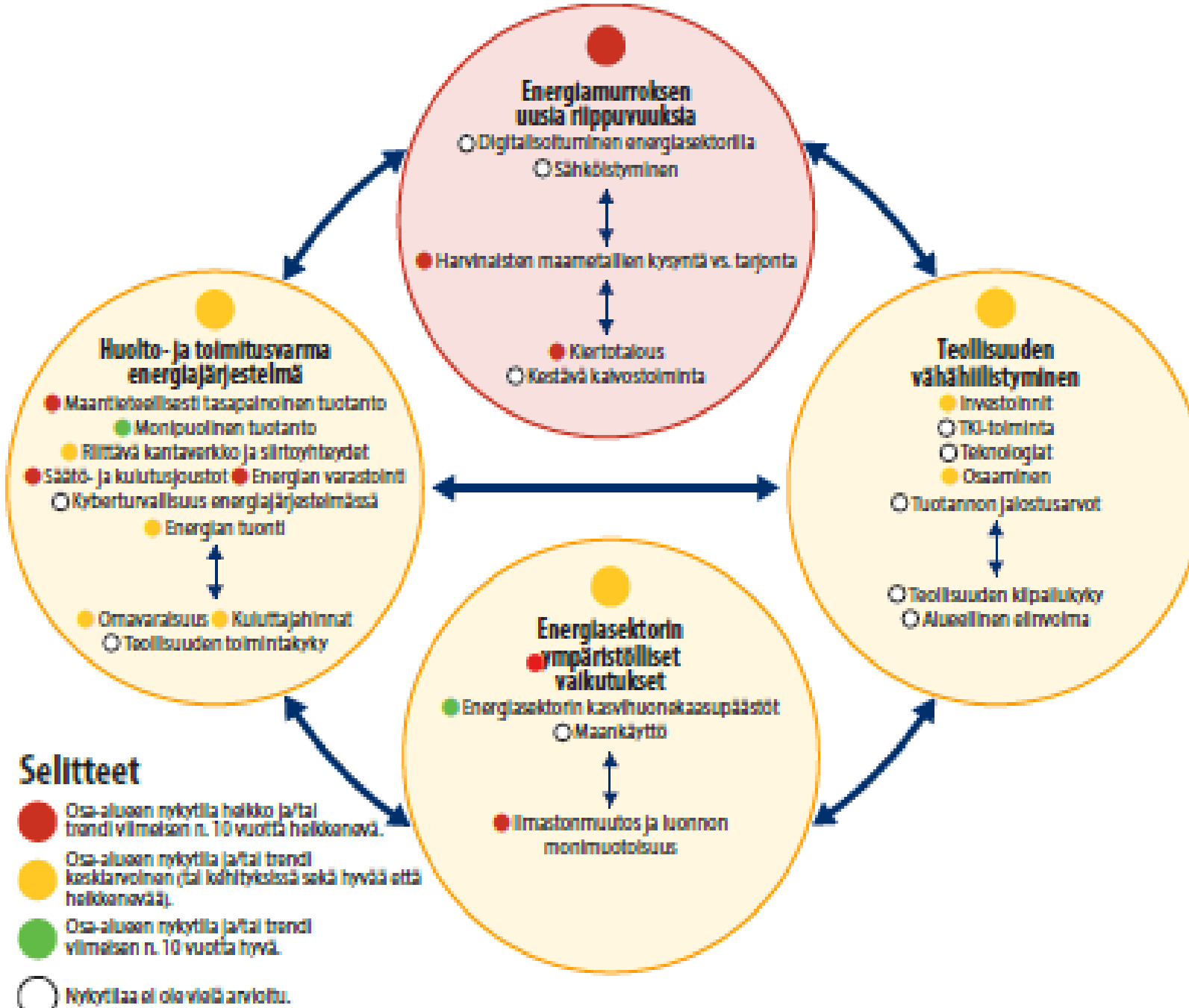
- Sekä ongelmat, että niiden ratkaisut ovat yhteen kytkeytyneitä => kestävyyden toteuttamiseen sisältyy yhteishyötyjä, mutta myös ristiriitoja
- Toimintaympäristön muutokset ja kiristynyt geopoliittinen tilanne => kestävyyden edistämisen ja resilienssin yhteensovittaminen

Lawrence et al. 2024. Global polycrisis: the causal mechanisms of crises entanglement. Global Sustainability.

1. Tilannekuvan luominen ja jatkuva päivittäminen

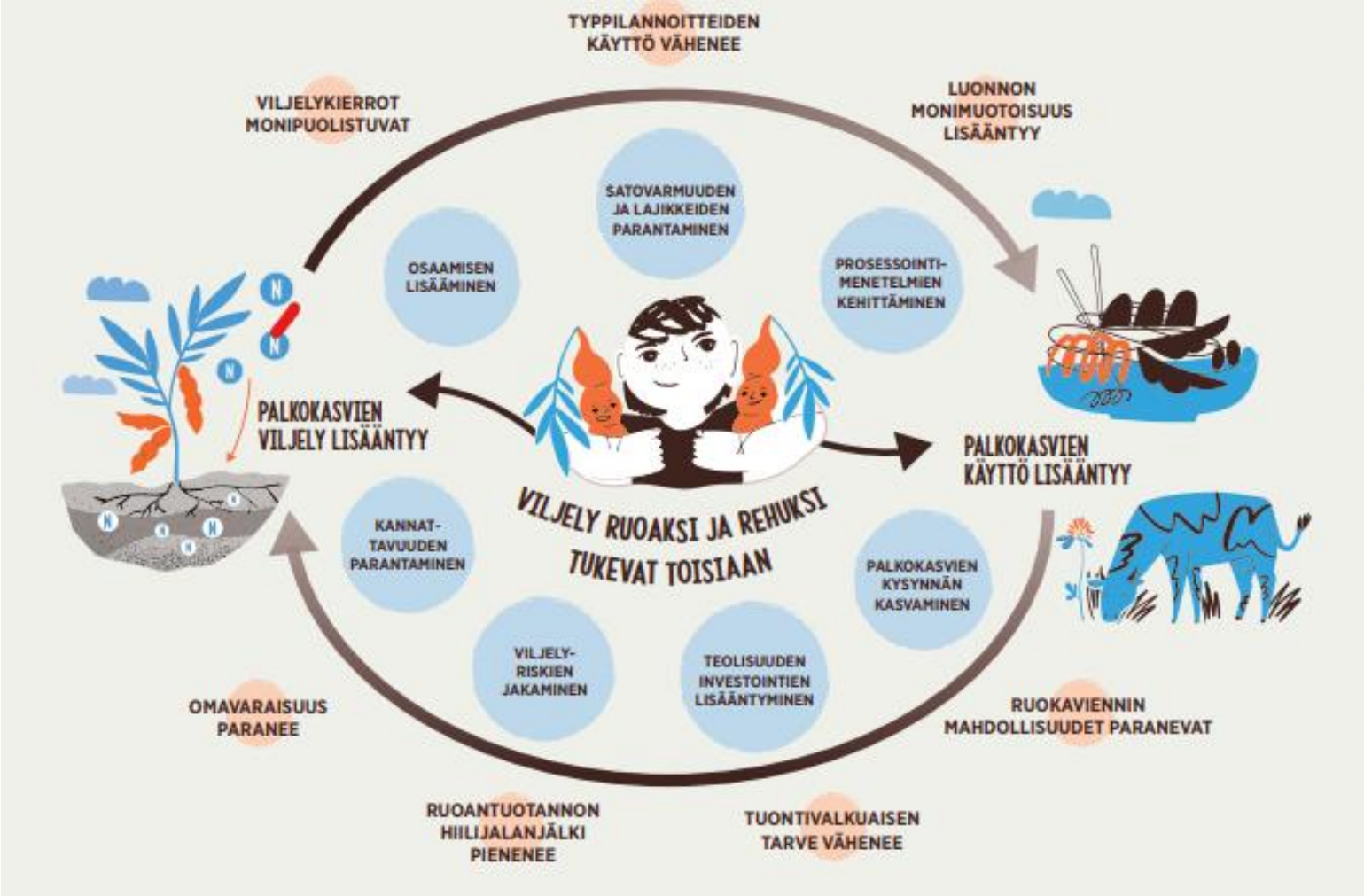
- Valtioneuvoston kestävyysarvioinnin resurssointi
- Monitieteinen ja tieteidenvälinen tutkimus
- Tiedepohjainen neuvonanto

Lähde: Airio et al. 2024. Kestävyysarvioinnin toimintamalli. Keskustelualoite. VNK:n julkaisuja 2024:8.

2.Monihyötyratkaisujen edistäminen

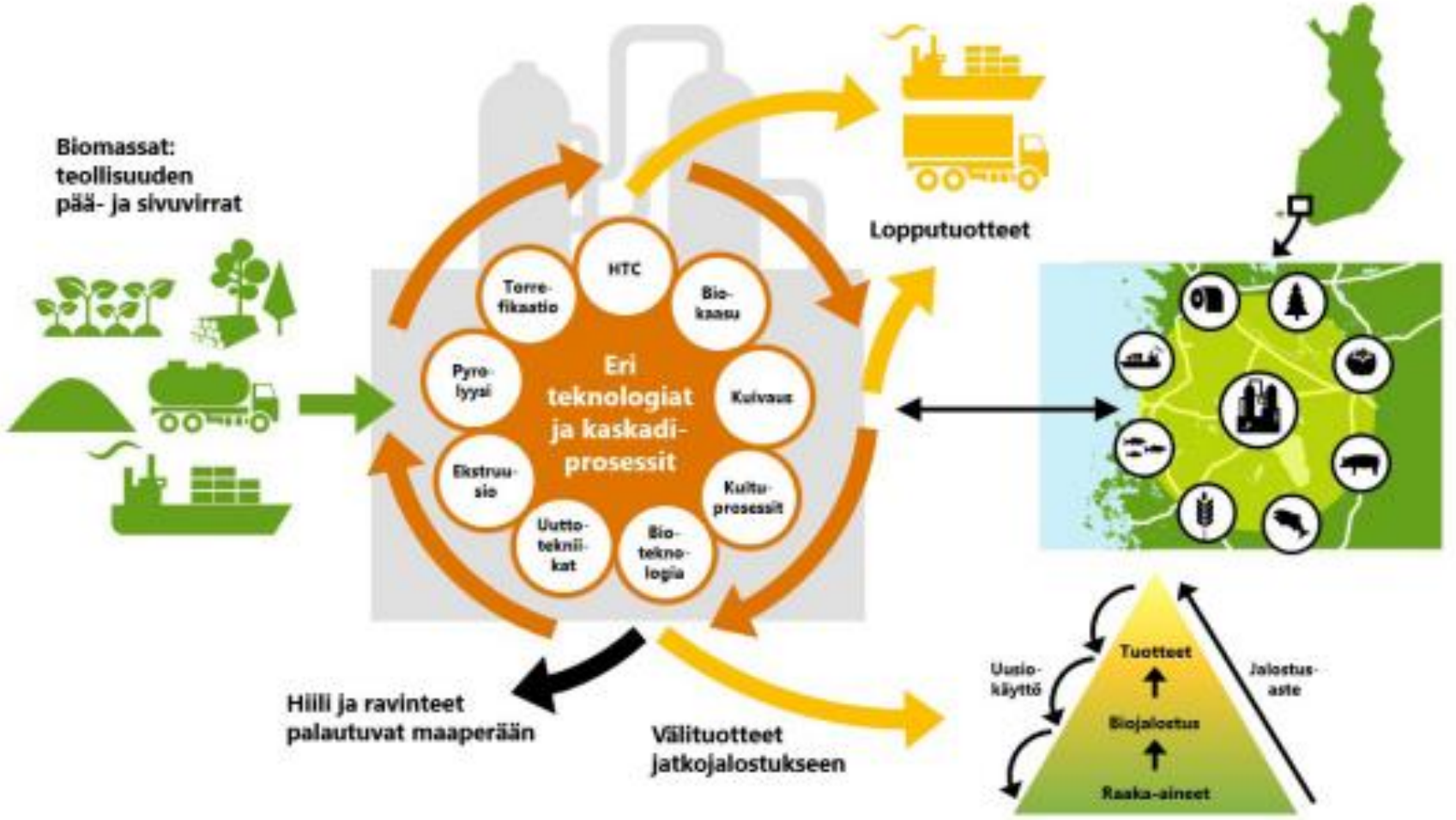
- Ympäristön ja ihmisten hyvinvointi, taloudellinen elinvoima ja uudistuminen, esim.
  - Palkokasvien viljelyn lisääminen
  - Luontopohjaiset ratkaisut
- Tutkimustieto, esteiden purku, kannusteiden lisääminen, uudet toimintatavat

Lähde: Leg4Life –tutkimushankkeen politiikkasuosituksia 2.

© Luke

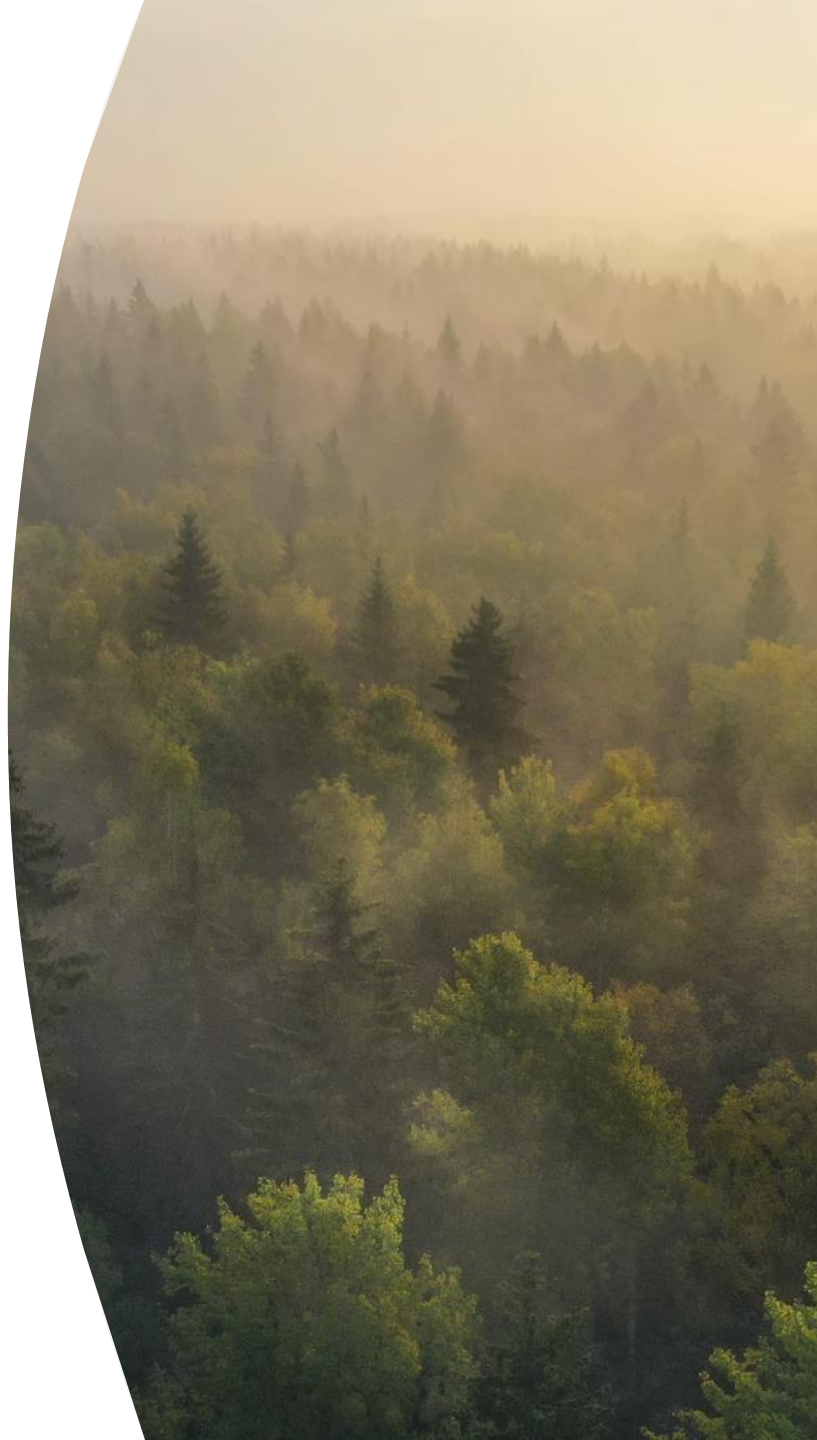
3. Talouden elinvoiman lisääminen – biokiertotalous

Lähde: Rasa et al. 2024 teoksessa Verkasalo et al. Kaskadivisio.

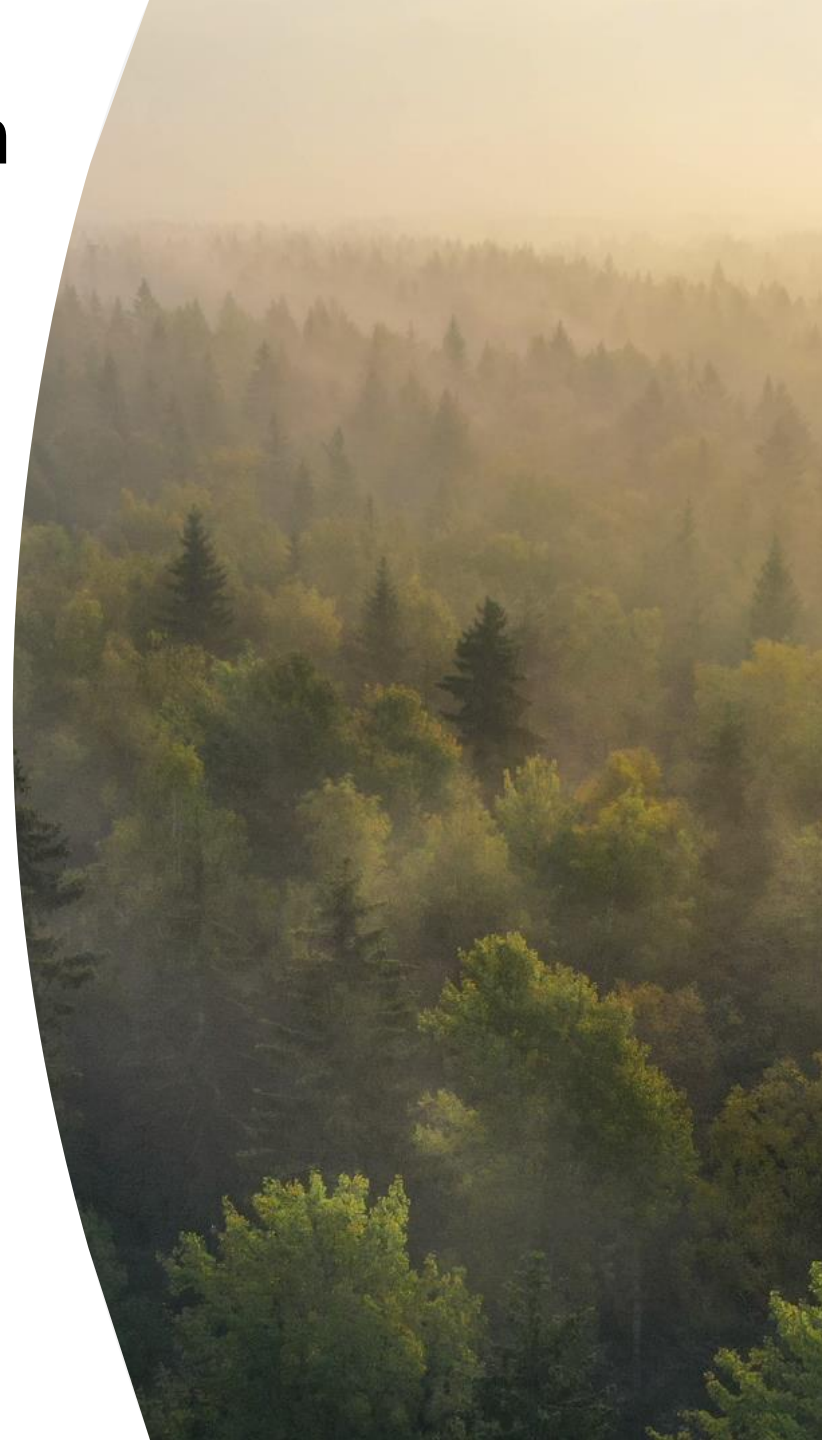
4. Sopeutumis- ja uudistumiskyvykkyyksien edistäminen

- Ihmiset kestävyyden edistämisen voimavarana
  - Oppiminen yhteistyön kautta
  - Johtajuus uudistusten tiellä
- Sääntelyn, kannustimien ja informaatio-ohjauksen tasapaino
  - Tilaa innovaatioille ja luovuudelle

5. Reilu siirtymä ennakoiden ja osallistaen

- Erilaisten lähtökohtien ja mahdollisuuksien ymmärtäminen
  - Luonnonvarat, osaaminen, talous, infra
  - Alueelliset erot
- Vaikutusten tunnistaminen, hyötyjen ja haittojen huomiointi ja ristiriitojen lieventäminen
  - Lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
  - Eri toimijoiden keskuudessa
  - Eri alueilla (maakunnat – Suomi – globaali)
- Uusien oikeudenmukaisten toimintamallien luominen
  - Eri toimijoiden osallistaminen kestävän kehityksen suunnitteluun ja toimeenpanoon yli sektorirajojen
  - Yhteistyö ja kumppanuudet eri sektoreiden ja alueiden välillä

© Luke

Kiitokset!

luke.fi

© Luonnonvarakeskus
© Natural Resources Institute Finland
© Naturresursinstitutet